

หัวข้อที่ 1

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อม

ความหมายของธุรกิจขนาดกลางและขนาด
ย่อม

•ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprise : SMEs) หมายถึง ธุรกิจที่มีขนาดเล็กถึงปานกลางเมื่อเปรียบเทียบกับธุรกิจขนาดใหญ่ โดยวัดจากจำนวนพนักงาน รายได้ หรือมูลค่าของสินทรัพย์ ทั้งนี้ SMEs มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศหลาย ๆ ประเทศ เนื่องจากเป็นแหล่งสร้างงานและนวัตกรรม และยังเป็นกลไกที่ช่วยกระจายรายได้ให้กับชุมชน (Storey, 1994; Audretsch & Thurik, 2001)

ความหมายของธุรกิจขนาดกลางและขนาด
ย่อม

•ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprise : SMEs) หมายถึง ธุรกิจที่สามารถบริหารจัดการโดย
เจ้าของหรือครอบครัว ซึ่งช่วยให้มีความคล่องตัวในการตัดสินใจและ
การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
(Torrés & Julien, 2005)

ความหมายของธุรกิจขนาดกลางและขนาด
ย่อม

•ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprise : SMEs) หมายถึง ธุรกิจที่มีข้อได้เปรียบในการนำเสนอสินค้าหรือบริการเฉพาะที่ตอบสนองความต้องการของตลาดที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งทำให้ SMEs มีบทบาทในการสร้างความหลากหลายในระบบเศรษฐกิจ (Burns, 2011)

ความสำคัญของธุรกิจขนาดกลางและขนาด
ย่อม

1) การสร้างงาน: SMEs เป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญ โดยเฉพาะใน
ประเทศที่กำลังพัฒนา ธุรกิจเหล่านี้มีบทบาทในการสร้างโอกาสใน
การทำงานให้กับคนในท้องถิ่น ช่วยลดอัตราการว่างงาน และ
สนับสนุนการพัฒนาชุมชน

2) การสร้างนวัตกรรม: ธุรกิจ SMEs มักเป็นแหล่งที่มาของ
นวัตกรรมใหม่ ๆ เนื่องจากมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวได้
รวดเร็ว การทดลองและนำเสนอผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ ๆ ทำให้
SMEs เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนานวัตกรรม

ความสำคัญของธุรกิจขนาดกลางและขนาด
ย่อม

3) การกระจายรายได้: SMEs มีบทบาทสำคัญในการกระจายรายได้
ให้กับชุมชน โดยธุรกิจเหล่านี้มักอยู่ในท้องถิ่น และช่วยเสริมสร้าง
เศรษฐกิจในชุมชน ซึ่งเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ
ระหว่างพื้นที่เมืองและชนบท

4) การสร้างความยืดหยุ่นทางเศรษฐกิจ: SMEs สามารถปรับตัวได้
ง่ายและรวดเร็วเมื่อเผชิญกับความท้าทายทางเศรษฐกิจ ซึ่งช่วยสร้าง
ความยืดหยุ่นให้กับระบบเศรษฐกิจโดยรวม โดยทำให้เศรษฐกิจ
สามารถฟื้นตัวได้เร็วขึ้นเมื่อเกิดวิกฤต

ความสำคัญของธุรกิจขนาดกลางและขนาด
ย่อม

5) การส่งเสริมความหลากหลายในระบบเศรษฐกิจ: SMEs มีข้อ
ได้เปรียบในการตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของตลาด
โดยการนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการเฉพาะที่เหมาะสมกับกลุ่ม
ลูกค้าเฉพาะเจาะจง ทำให้ระบบเศรษฐกิจมีความหลากหลายและ
สมดุลมากขึ้น

ลักษณะของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

- 1) ความยืดหยุ่นสูง: SMEs สามารถปรับตัวได้ง่ายและรวดเร็วเมื่อต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของตลาดหรือสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ความยืดหยุ่นนี้ทำให้ SMEs มีความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้ทันที
- 2) การบริหารจัดการที่เรียบง่าย: การบริหารจัดการของ SMEs มักเป็นไปในลักษณะครอบครัวหรือการจัดการโดยเจ้าของ ซึ่งช่วยให้การตัดสินใจทำได้รวดเร็วและมีความคล่องตัวมากกว่าธุรกิจขนาดใหญ่

ลักษณะของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

3) การเข้าถึงแหล่งทุนจำกัด: SMEs มักประสบปัญหาในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เนื่องจากไม่มีความสามารถในการให้หลักประกันหรือขาดเครดิตที่มั่นคง ซึ่งทำให้การขยายธุรกิจต้องพึ่งพาทุนส่วนตัวหรือการกู้ยืมในชุมชน

4) การพึ่งพิงท้องถิ่น: ธุรกิจ SMEs มักมีการพึ่งพาวัตถุดิบ แรงงาน และตลาดในท้องถิ่น ซึ่งช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนและสร้างความเชื่อมโยงระหว่างธุรกิจกับสังคม

ลักษณะของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

5) การมุ่งเน้นตลาดเฉพาะ: SMEs มักเน้นการตอบสนองความต้องการของตลาดเฉพาะกลุ่ม ทำให้สามารถนำเสนอผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความแตกต่างและเป็นเอกลักษณ์ ซึ่งช่วยสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน

ประเภทของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1) กิจกรรมด้านการผลิตสินค้า (Manufacturing Sector)
เป็นกลุ่มกิจการที่นำวัตถุดิบมาแปรรูปให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป ซึ่งครอบคลุมถึงการผลิตที่เป็นลักษณะของภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และเหมืองแร่ จัดว่าเป็นกลุ่มกิจการที่สำคัญเป็นอันดับต้น ๆ เพราะมีส่วนช่วยในด้านพัฒนาธุรกิจ การจ้างงาน และกำลังคนได้เป็นอย่างดี

ประเภทของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2) กิจกรรมด้านการค้าส่ง (Wholesale Sector) และค้าปลีก (Retail Sector)

เป็นกลุ่มกิจการที่ไม่ได้ผลิตสินค้าเอง ดำเนินกิจการโดยการซื้อสินค้าสำเร็จรูปมาเพื่อจัดจำหน่าย โดยรวมทั้งกิจการค้าส่ง และค้าปลีก เช่น ร้ายขายของชำ ร้านทอง เป็นต้น และยังมีความหมายรวมถึงการเป็นนายหน้า หรือตัวแทนการซื้อขาย สถาบันบริการน้ำมัน และสหกรณ์ผู้บริโภคอีกด้วย

ประเภทของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

3) กิจการด้านการให้บริการ (Service Sector)

เป็นกลุ่มกิจการที่ไม่ได้เน้นจัดจำหน่ายสินค้าที่จับต้องได้ แต่ให้บริการหรือขายบริการ โดยมีผู้ให้บริการเป็นพนักงานของกิจการเอง ครอบคลุมถึงกิจการด้านการศึกษา สุขภาพ การขนส่ง ขายอาหารหรือเครื่องดื่ม ธุรกิจโรงแรม กิจการประกันภัย ร้านเสริมสวย หรือร้านล้างรถ เป็นต้น

เกณฑ์การแบ่งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กิจการ	วิสาหกิจขนาดย่อม		วิสาหกิจขนาดกลาง	
	จำนวนการจ้างงาน (คน)	รายได้/ปี (ล้านบาท)	จำนวนการจ้างงาน (คน)	รายได้/ปี (ล้านบาท)
กิจการผลิตสินค้า	ไม่เกิน 50	ไม่เกิน 100	เกินกว่า 50 – 200	เกินกว่า 100 – 500
กิจการให้บริการ กิจการค้าส่ง กิจการค้าปลีก	ไม่เกิน 30	ไม่เกิน 50	เกินกว่า 30 – 100	เกินกว่า 50 – 300

ความท้าทายและโอกาสของ **SMES**

- 1) ความท้าทายในการเข้าถึงเทคโนโลยี: แม้ว่าเทคโนโลยีดิจิทัลจะมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนของธุรกิจ แต่ SMEs มักประสบปัญหาในการเข้าถึงเทคโนโลยี เนื่องจากขาดทรัพยากรทั้งทางด้านการเงินและทักษะในการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ
- 2) การแข่งขันที่รุนแรง: ในยุคดิจิทัล การแข่งขันระหว่างธุรกิจเพิ่มขึ้นอย่างมาก เนื่องจากการเข้าถึงตลาดที่เปิดกว้างมากขึ้น ธุรกิจ SMEs ต้องเผชิญกับคู่แข่งทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับโลก ซึ่งอาจมีทรัพยากรที่เหนือกว่า

ความท้าทายและโอกาสของ **SMES**

- 3) การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมผู้บริโภค: พฤติกรรมของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัล ผู้บริโภคมีการใช้ช่องทางออนไลน์มากขึ้น ทำให้ SMEs ต้องปรับตัวโดยการนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการผ่านช่องทางดิจิทัลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า
- 4) โอกาสในการเข้าถึงตลาดใหม่: เทคโนโลยีดิจิทัลเปิดโอกาสให้ SMEs สามารถเข้าถึงตลาดใหม่ ๆ ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ โดยการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น อีคอมเมิร์ซ และ โซเชียลมีเดีย ซึ่งช่วยลดข้อจำกัดด้านภูมิศาสตร์

ความท้าทายและโอกาสของ **SMES**

- 5) การใช้ดิจิทัลในการสร้างประสิทธิภาพ: SMEs สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ เช่น การใช้ระบบ ERP (Enterprise Resource Planning) การวิเคราะห์ข้อมูลลูกค้า (Customer Analytics) และการตลาดดิจิทัล ซึ่งช่วยให้สามารถปรับตัวและเติบโตได้เร็วขึ้น
- 6) การสร้างนวัตกรรมและความแตกต่าง: ยุคดิจิทัลเปิดโอกาสให้ SMEs สร้างนวัตกรรมและความแตกต่างในผลิตภัณฑ์หรือบริการของตนเอง ซึ่งช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้า

การปรับตัวของ **SMES** เพื่อรับมือกับความท้าทายและโอกาสที่เกิดขึ้น

1) การพัฒนาทักษะและความรู้ด้านเทคโนโลยี: SMEs ควรลงทุนในการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีให้กับพนักงานและผู้บริหาร เพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) การใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ: การนำเครื่องมือดิจิทัล เช่น ระบบ ERP การวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดการลูกค้าด้วยระบบ CRM มาใช้ในการจัดการธุรกิจ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนในการดำเนินงาน

การปรับตัวของ **SMES** เพื่อรับมือกับความท้าทายและโอกาสที่เกิดขึ้น

3) การสร้างความเชื่อมโยงกับลูกค้าผ่านช่องทางออนไลน์: SMEs ควรใช้โซเชียลมีเดียและแพลตฟอร์มออนไลน์ในการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า และนำเสนอสินค้าและบริการที่ตรงกับความต้องการของลูกค้าในยุคดิจิทัล

4) การพัฒนานวัตกรรม: SMEs ควรมุ่งเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ ที่มีความแตกต่างและตอบสนองความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การสร้างนวัตกรรมจะช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและสร้างความยั่งยืนให้กับธุรกิจ

การปรับตัวของ **SMES** เพื่อรับมือกับความท้าทายและโอกาสที่เกิดขึ้น

5) การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือ: การสร้างเครือข่ายกับธุรกิจอื่น ๆ และการร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สถาบันการศึกษา หน่วยงานรัฐ หรือบริษัทเทคโนโลยี สามารถช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งและเปิดโอกาสในการเรียนรู้และเติบโตไปพร้อมกัน

6) การปรับตัวให้เข้ากับความเปลี่ยนแปลงของตลาด: SMEs ควรมีความพร้อมในการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงตามสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยการวิเคราะห์ข้อมูลตลาดและพฤติกรรมของลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ

ตัวอย่าง **SMES** ในประเทศไทยที่ประสบความสำเร็จ

5) การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือ: การสร้างเครือข่ายกับธุรกิจอื่น ๆ และการร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สถาบันการศึกษา หน่วยงานรัฐ หรือบริษัทเทคโนโลยี สามารถช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งและเปิดโอกาสในการเรียนรู้และเติบโตไปพร้อมกัน

6) การปรับตัวให้เข้ากับความเปลี่ยนแปลงของตลาด: SMEs ควรมีความพร้อมในการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงตามสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยการวิเคราะห์ข้อมูลตลาดและพฤติกรรมของลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ

รางวัลธุรกิจสตาร์ทอัพยอดเยี่ยมแห่งปี **THAILAND TOP SME AWARDS**
2023

บ้านผลไม้เชียงราย
กว่า 40 ปี ผลิตผลไม้อบแห้ง

รางวัลธุรกิจด้านสุขภาพแห่งปี THAILAND TOP SME AWARDS 2023

รางวัลธุรกิจสตาร์ทอัพยอดเยี่ยมแห่งปี **SME INNOVATION AWARDS 2024**

รางวัลธุรกิจสตาร์ทอัพยอดเยี่ยมแห่งปี **SME INNOVATION AWARDS 2024**

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ชันฟิชโปรดักท์ SME ท้องถิ่นเมืองพัทลุง เจ้าของปลาแผ่นข้าวสังข์หยด ชันฟิช

ใบงาน 1 (รายบุคคล)

สืบค้นบทความวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 2 บทความ

โดยบทความวิจัยต้องทันสมัย ย้อนหลังไม่เกิน 3 ปี
สรุปปัจจัย ลงใน word พร้อมแนบ link บทความวิจัย
ส่งภายในวันที่ 8 ธันวาคม 2568 ทาง GC